

Asia: VN/23654/2021

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistolain ja Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta/Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av arkivlagen och lagen om Riksarkivet

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

HE-luonnoksen mukaan Kansallisarkisto päättäisi jatkossakin siitä, mitkä asiakirjat on tarpeen säilyttää pysyvästi yleisen edun arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia varten. Tämän ei HE-luonnoksen mukaan katsota olevan yhteensopimaton asiakirjojen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa.

Viranomaistoiminnassa voidaan asiasta riippuen käyttää hyvinkin vahvoja toimivaltuuksia asiakirjojen saamiseksi. Toisaalta tiedon saaminen voi perustua pitkälti kansalaisten luottamukseen viranomaistoimintaa kohtaan. HE-luonnoksen vaikutusarvioinnissa ei ole arvioitu sitä, miten käyttötarkoitussidonnaisuudesta poikkeaminen voi vaikuttaa ihmisten luottamukseen viranomaista ja viranomaistoimintaa kohtaan. Tämä puute tulisi jatkovalmistelussa poistaa. Käyttötarkoitussidonnaisuudessa tulisi aina huomioida kv-sopimusten ja EU-lainsäädännön sekä kansallisen erityislainsäädännön vaatimukset. Viranomaisen aineiston luovuttamista näiden vastaisesti tieteellistä tai historiallista tutkimustarkoitusta varten ei tule sallia. Nyt ehdotettujen säännösten rajapinta kv-sopimukseen, EU-säädöksiin ja kansallisiin erityislakeihin tulisi HE-luonnoksessa taustoittaa paremmin. On tärkeää, että myös arkistolaki edistäisi luottamuksellisuudesta huolehtimista.

Parannuksena nykylainsäädäntöön tulisi HE-luonnoksessa mainittu oikaisuvaatimusmahdollisuus Kansallisarkiston päätöksiin. Tämä mahdollistaisi nykyistä paremmin ja viranomaisten resursseja säästäten niiden näkökulmien esille tuomisen, jotka ovat päätöksentekoprosessissa mahdollisesti jääneet liian vähälle huomiolle.

Kokko Kurt
Onnettomuustutkintakeskus

Helke Hannamari
Onnettomuustutkintakeskus